

**Avamise vajalikkuse
koondhinnanguta oluliste paisude
inventariseerimine ja
koondhinnangu andmine.
Seletuskiri.**

jaanuar 2022

Töö nimetus: Avamise vajalikkuse koondhinnanguta oluliste paisude inventariseerimine ja koondhinnangu andmine. Seletuskiri

Töö number: 20033

Tellijä: Keskkonnaministeerium

Vastutav täitja: Karl Kupits

Koostajad: Meelis Viirma (Eesti Veeprojekt OÜ) – hüdrotehnika insener
Rein Järvekülg (Eesti Maaülikool) – kalastiku ekspert

Maves OÜ

Marja 4D Tallinn, registrikood 10097377

www.maves.ee e-post: maves@maves.ee

Ettevõte on sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteemi standardi ISO 9001:2015 alusel.

1 TAUSTINFORMATSIOON

Käesolev uuring on tehtud Eesti veemajanduskavade 2021–2027 koostamise raames.

2019. aastal VMK eeltööde raames tuvastati kogumitel 47 paisu, millele avamise vajalikkust 2012. aasta uuringutega^{1;2} sarnasel viisil hinnatud ei ole. Nendest 10 paisu asuvad kalastikuliselt väheolulistel kogumitel (KAVO), kus läbipääsu vajalikkus on teisejärguline, kui üldse vajalik. KAVO kogum oma olemuselt viitab asjaolule, et vajadus kalastiku seisundi parandamise järgi puudub. Üldiselt on nendeks kogumid, mis on aeg-ajalt kuivad või sedavõrd veevaesed, et kalal oluline elupaik puudub.

Keskkonnaministeeriumi poolt lisati loetelusse 13 paisu, mille olemasolu oli selgunud hiljuti ja mis tuli üle hinnata. Hindamisse kuulus kokku 50 paisu.

Paisude asukohtade ülevaatekaart on toodud lisas 1, paisude nimekiri on toodud lisas 2.

2 METOODIKA

Töö formaadiks oli kalastiku eksperdi ja hüdrotehnika inseneri ühine paikvaatlus.

Paisud inventariseeriti juulis 2020. Aruveski (Luguse) pais inventariseeriti veebruaris ja Jõekalda pais inventariseeriti augustis.

Hinnang anti vastavalt 2012. aasta töös kasutatud põhimõtetele. Paisu tehnilise seisukorra hindamise tähiste selgitused, kalade läbipääsu vajalikkuse, tehnilise teostatavuse ja koondhinnangu andmise põhimõtted on toodud lisas 3.

Paisutuskõrgused mõõdeti kooskõlas vastava juhendiga³. Veetasemete vahed mõõdeti nivelliiriga ja ei seotud absoluutkõrgustega.

¹ Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks. Hange II. Eesti Veeprojekt OÜ jt. 2013.

² Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks. Hange I. Eesti Veeprojekt OÜ jt. 2013.

³ Paisutuskõrguse mõõtmise juhend. Tallinna Tehnikaülikooli Keskkonnatehnika instituudi dots. Alvina Reihan, doktorant Rain Elken, prof. Enn Loigu. Tallinn 2012.

<https://www.envir.ee/sites/default/files/paisutuskorgusemootmisejuhend.pdf>

Paisudest tehti fotod (lisa 4).

Töö tulemusena koostati tabel (lisa 2).